

غار تخت جمشید به بهانه تحقیقات علمی و بازسازی

۳۰ مهر ۱۳۹۵ ساعت ۱۱:۰۹

هرتسفلد به عنوان مدیر اجرایی مؤسسه شرق شناسی در ایران منصوب شد. فصل اول بازسازی‌ها در تخت جمشید در ۱۹۳۱ سه ماه به طول انجامید (مه، ژوئن و جولای). در فصل اول ۲۰۰ کارگر با هدف پاک‌سازی و بازسازی بقایای کاخ پادشاهان هخامنشی (۳۳۰ تا ۵۰۰ ق.م) استخدام شدند.

جوان و تاریخ- کافه هنر

هرتسفلد به عنوان مدیر اجرایی مؤسسه شرق شناسی در ایران منصوب شد. فصل اول بازسازی‌ها در تخت جمشید در ۱۹۳۱ سه ماه به طول انجامید (مه، ژوئن و جولای). در فصل اول ۲۰۰ کارگر با هدف پاک‌سازی و بازسازی بقایای کاخ پادشاهان هخامنشی (۳۳۰ تا ۵۰۰ ق.م) استخدام شدند. هرتسفلد که اطمینان داشت ۱۰۰۰۰۰ تومان برای دو سال کار کافی خواهد بود، از پیشرفت کارش راضی بود: «در طول فصل گذشته، دکتر هرتسفلد کشف خاصی در زمینه باستان‌شناسی انجام نداده است. البته انتظار هیچ کشفی هم نمی‌رفت. اساس این کار، بررسی معماری و بازسازی است و هیچ انتظار خاصی در زمینه یافته‌ها نداشتیم.» به علاوه، از آنجایی که گفته می‌شود تخت جمشید «در زمان ویرانی کاخ به دست اسکندر مقدونی (۱۳۳۱ ق.م) و در قرون بعدی کاملاً غارت شد» به نظر نمی‌رسد در آن «یافته‌هایی با اهمیت بالای باستان‌شناسی و ارزش بالای هنری بتوان پیدا کرد.» پیش‌بینی هارت کاملاً نادرست بود. در سال پس از آن، کشفیاتی اساسی در تخت جمشید صورت گرفت. جیمز هنری بریستد در نامه‌ای به موری در ۲۹ دسامبر ۱۹۳۲ اعلام کرد که به زودی به ایران خواهد آمد؛ و اطلاعات زیر را در مورد کشفیات اخیر تخت جمشید داد:

خوشحال خواهید شد اگر بفهمید که هیأت ما در تخت جمشید به یکی از بزرگ‌ترین کشفیات تمام تاریخ دست یافته است. عمق

خاک فضای بین بزرگ‌ترین بناهای تخت‌جمشید بیشتر از حدانتظار بود و برداشتن این خاک‌ها منجر به کشف دو راه پله بزرگ شد که عالی‌ترین نمونه و شیوه هنر معماری و مجسمه‌سازی شاهنشاهی ایران باستان است. استابعد مجسمه سنگی که برای تزیین این راه‌پله‌های بزرگ به کار رفته کمتر از نهصد و هفتاد و پنج فوت نیست. بنابراین ما موفق به کشف یک مجسمه هزار فوتی ناشناخته متعلق به یکی از بهترین دوره‌های هنر کهن ایران شده‌ایم... ما این کشف را فعلاً محرمانه نگاه داشته‌ایم. به محض آن که تعداد کافی عکس از منطقه به دست من برسد، در مطبوعات خبرش را منتشر خواهیم ساخت. پس از کشف مجسمه‌های پرگامون آلمانی‌ها، تاکنون چیزی شبیه به این مجسمه یافت نشده است. بریستد در همین نامه می‌گوید که خود رضاشاه از تخت‌جمشید بازدید کرد و «درک هوشمندانه‌ای از تلاش‌های ما از خود نشان داد. همچنین از این که مشغول بازسازی حرمرای کاخ داریوش و خشایارشا بودیم و نیز قصد داشتیم در آنجا ترتیب یک «موزه ملی ایران» را بدهیم، سخت خوشحال بود. او در حال ترک تخت‌جمشید این جملات را به هرتسفلد گفت: «شما در زمینه تمدن کار بزرگی انجام می‌دهید و من از شما سپاسگزارم.» پس از این بازدید شاهنشاهی، موانع و مزاحمت‌های ملی‌گرایان از میان رفته است.» هارت، نتیجه دیگری از دیدار رضاشاه از تخت‌جمشید را بیان می‌کند. شاه امیدوار بود که تبلیغات حاصل از تحقیق بریستد «گردشگران فراوانی را برای بازدید از تخت‌جمشید به ایران بکشاند.» در ۲۰ سپتامبر ۱۹۳۳ علاوه بر سکه‌های کهن، دو جفت «لوح» یکی از طلا و دیگری نقره به ابعاد ۳۳ سانتی‌متر مربع در ۱/۵ میلی‌متر قطر در تخت‌جمشید کشف شدند. بر هر لوح، نوشته‌ای به سه زبان فارسی باستان، عیلامی و بابلی حکاکی شده بود. پس از یافتن این الواح، کشف دیگری صورت گرفت که از آن هم شگفت‌انگیزتر بود؛ ۳۰۰۰۰ لوح گلی از دوره عیلامی و کتیبه‌های فوق‌العاده‌ای به همراه مجموعه گسترده‌ای از ابزار دست‌ساز یافت شد. با یافتن چنین گنجینه‌های باارزشی، مسئله قدیمی تقسیم یافته‌ها دوباره بر سر زبان‌ها افتاد. هارت اشاره می‌کند: «نکته مهم دیگری که باید بیشتر در مورد آن بحث شود این است که آیا یکی از این دو قسمت همسان یافته‌ها به مؤسسه شرق‌شناسی تعلق خواهد یافت یا خیر؟ در نظر اول پاسخ منفی خواهد بود چون امتیازی که به هیأت تخت‌جمشید اعطا شده، فقط برای تحقیقات علمی و بازسازی است. مشخصاً، با توجه به معنای عبارت «تقسیم یافته‌ها» در اصطلاح باستان‌شناسی چنین حقی برای هیأت تخت‌جمشید وجود ندارد. ولی آقای وادزورث از موسیو گدار قولی همراه با تردید و احتیاط گرفته است که او حداکثر تلاش خود را به کار گیرد تا حداقل، مؤسسه بتواند یک یا چند عدد از این الواح را از دولت ایران خریداری نماید.»

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/21845/تخت-غار-۲۱۸۴۵> -تجزیه‌یافته‌ها-جمشید-تخت-غار-۲۱۸۴۵